N°. 2436.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1855.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 1 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 12 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 April.

FRANCISCUS JACOBUS VAN VREE, door de barmhartigheid Gods en de gunst van den H. Stoel, Bisschop van Haarlem,

Aan de Geestelijkheid en Geloovigen van zijn Bisdom.

Zaligheid in den Heer.

Tot het herderlijk schrijven, dat wij bij dezen tot U rigten, WelEerwaarde Medearbeiders en Beminde Geloovigen, bestaan twee aanleidingen, die, hoezeer ook van elkander verschillend, evenwel in meer dan een opzigt met elkander in zekere verbinding staan.

Wij moeten U bij dezen aankondigen de opheffing der verpligting van de H. Mis te hooren op sommige, straks te noemen Feestdagen; en tevens, de beslissende uitspraak van het zigtbaar Hoofd der Kerk, waardoor de aloude leer van de Onbevlekte Ontvangenis der Allerheiligste Maagd Maria verklaard is te zijn eene van God geopenbaarde waarheid, te tellen onder de Geloofsleeringen der Kerk. Wij willen U eerst deze opheffing en die uitspraak nader bekend maken, en dan daarover eenige beschouwingen voorstellen, die tot zekere verordeningen leiden zullen.

Zijne Heiligheid de Paus, verlangende dat, gelijk in de onderscheidene Bisdommen van Nederland bereids eene genoegzame eenvormigheid ten aanzien van het vasten verkregen was, er insgelijks de meestmogelijke eenvormigheid ten aanzien van het vieren der Feestdagen zoude bestaan, heeft Ons, bij rescript van de H. Congregatie tot voortplanting des Geloofs, gegeven den 3den December 1854, gemagtigd om in Ons Bisdom op te heffen de verpligting van de H. Mis te hooren op de volgende Feestdagen, als:

Op den Feestdag van den H. Matthias, den 24en Februarij,
» » » van Kruisvinding, den 3en Mei,
» » » der Geboorte van den H. Joannes den Dooper: den 24en Junij,
» » » van den H. Jacobus, den 25en Julij,
» » » van den H. Laurentius, den 10en Augustus,
» » » van den H. Bartholomeus, den 24en Augustus,
» » » van den H. Mattheus, den 21en September,
» » » van den H. Michaël, Aartsengel, den 29en September,
» » » van de HH. Simon en Judas, den 28en October,
» » » van den H. Andreas, den 30en November,
» » » van den H. Thomas, den 21en December,
» » » van den H. Joannes, Apostel, den 27en December.

Van die ons verleende magtiging maken wij bij dezen gebruik, en heffen krachtens dezelve de voormelde verpligting, tot heden naar de kerkelijke wet op de voornoemde Feestdagen bestaande, op, en verklaren ze van nu af opgeheven, zoodat niemand binnen het Bisdom van Haarlem voortaan door de kerkelijke wet gehouden zal zijn, op een der opgenoemde Feestdagen de H. Mis bij te wonen.

Wat nu de uitspraak over de leer van de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd betreft, — ofschoon het wereldkundig is, wat te dien aanzien heeft plaats gehad, zoo vermeenen wij niettemin, op het voetspoor van den H. Vader zelven, namelijk in Zijn Apostoliesch schrijven van den 8en December des laatstvoorgaanden jaars over deze aangelegenheid, het voorgevallene kort te moeten vermelden. Wij kunnen dit niet beter doen, dan met U de eigene woorden van Zijne Heiligheid mede te deelen.

Nadat dan in het voormelde Apostolisch schrijven ruim gewaagd is van de gedenkstukken en feiten waaruit het aloude Geloof aan de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd ontegensprekelijk blijkt, en inzonderheid ook van de, gedurende onderscheidene eeuwen en nu ook in de tegenwoordige negentiende eeuw, van alle zijden herhaalde verzoeken aan den Heiligen Apostolischen Stoel, dat de Onbevlekte Ontvangenis der Allerheiligste Moeder Gods als leerstuk des Katholieken Geloofs mogt worden vastgesteld, gaat Zijne Heiligheid aldus voort:

»Wij derhalve die tot Onze bijzondere zielsvreugde van dit alles kennis droegen, en het in ernstige overweging hielden, zoo ras Wij in Onze onwaardigheid door het verborgen raadsbesluit van Gods Voorzienigheid op dezen verheven Zetel van Petrus geplaatst waren, en het bestuur der gansche Kerk in handen genomen hadden, Wij schatteden niets hooger dan het geluk van overeenkomstig den hoogen eerbied, de liefde en den kinderzin, die Wij aan Gods Heilige Moeder de Maagd Maria van Onzen teedersten leeftijd af hebben toegedragen, al datgene te verrigten hetwelk ter vermeerdering der eere van de allerzaligste Maagd en ter opluistering van Haar voorregt, door de Kerk nog konde gewenscht worden. Doch alles met het rijpste overleg willende behandelen, hebben Wij vooraf eerst eene bijzondere Congregatie ingesteld, bestaande uit eenigen Onzer Eerwaardige Broederen Kardinalen der Heilige Roomsche Kerk, mannen door godsdienstigheid, beradenheid en godgeleerde kunde beroemd, en zijn door Ons, zoo uit de sekuliere als reguliere geestelijkheid eenige uitstekende theologen gekozen, aan welken gezamentlijk de last is opgedragen, om al wat tot de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd betrekkelijk is naauwkeurig te onderzoeken, en daarna hun eigen gevoelen aan Ons bekend te maken. En ofschoon uit de verzoeken bij Ons ingekomen, en strekkende dat toch eindelijk de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd mogt worden uitgesproken, de gezindheid van de meeste Kerkoversten Ons wel bekend was, zoo hebben Wij echter van Gaëta onder dagteekening van den 2 Februarij 1849 nog aan al Onze Eerwaardige Broederen Kerkvoogden der gansche Katholieke wereld een Rondgaanden Brief gezonden, met uitnoodiging dat zij, na hunne gebeden voor God gestort te hebben, Ons schriftelijk zouden kenbaar maken, en den graad der genegenheid en devotie hunner onderhoorige geloovigen voor de Onbevlekte Ontvangenis der H. Moeder Gods, en bijzonder hun eigen gevoelen of wensch betreffende bepaaldelijk de uitspraak; opdat Wij zoodoende op de plegtigst mogelijke wijze Ons hoogste oordeel zouden doen vernemen.

Voorwaar het is geen geringe troost voor Ons geweest, toen de antwoorden dierzelfde Eerwaardige Broederen bij Ons zijn ingekomen. Immers met ongeloofelijke vreugde, blijdschap en geestdrift hebben zij Ons geschreven, en niet enkel de bevestiging op nieuw gegeven aangaande den vromen zin zoo van hen zelven in het bijzonder als elk van zijne onderhoorige geestelijkheid en des geloovigen volks, betreffende het Onbevlekt Ontvangen zijn der allerzaligste Maagd, maar als 't ware in gemeenschappelijk geuiten wensch hebben zij Ons de begeerte geopenbaard, dat door Ons opperst gezag en hoogste uitspraak dat Onbevlekt Ontvangen zijn der H. Maagd zou worden vastgesteld. Niet minder eene oorzaak van vreugde was het, toen Onze Eerwaardige Broederen Kardinalen der Heilige Roomsche Kerk uitmakende bovengenoemde bijzondere Congregatie, en voormelde Godgeleerden die wij als raadslieden hun hadden toegevoegd, na naarstig gehouden onderzoek met gelijke opgewektheid en verlangen evenzoo op de uitspraak van de Onbevlekte Ontvangenis der Moeder Gods bij Ons aandrongen.

Hierna hebben Wij, aan het schitterend voetspoor van Onze Voorgangers Ons houdende, en wenschende naar gebruik en regt voort te gaan, een Consistorie aangekondigd en belegd, waarin Wij tot Onze Eerwaardige Broederen de Kardinalen der Heilige Roomsche Kerk het woord gerigt hebben; en tot de grootste vertroosting van Ons hart hebben Wij ook daar van hen het verlangen vernomen, dat Wij goed vinden mogten eene Dogmatische bepaling aangaande de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd en Moeder Gods af te kondigen.

Alstoen in den Heer vast vertrouwende dat het geschikte oogenblik gekomen was ter vaststelling van de Onbevlekte Ontvangenis der Allerheiligste Moeder Gods en Maagd Maria, welke Ontvangenis door goddelijke uitspraken, door eene eerwaardige overlevering, door het immerdurende bewustzijn der Kerk, door eene treffende overeenstemming van Katholieke Kerkoversten en geloovigen, en eindelijk door veelbeteekenende acten en constitutiën van Onze Voorgangers wordt verzekerd en helder in het licht geplaatst; en na nog alles naauwkeurig overwogen en God vuriglijk gebeden te hebben, zijn Wij van oordeel geweest niet langer te moeten toeven om de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd door Onze hoogste oordeelvelling te bekrachtigen en vast te stellen, en zoodoende voldoening te geven aan het verlangen der Katholieke wereld en aan Onze eigen teedere liefde voor de H. Maagd, en tevens in Haar meer en meer te eeren Haren Eeniggeboren Zoon Onzen Heer Jesus Christus, vermits toch tot den Zoon opklimt alle eer en lof, welke aan de Moeder gegeven wordt.

Derhalve, na zonder ophouden in vernedering en vaste Onze bijzondere gebeden en de openbare gebeden der Kerk aan God den Vader door Zijnen Zoon te hebben opgedragen, opdat Hij door de kracht des H. Geestes Ons zoude besturen en versterken; — de hulp ingeroepen hebbende van geheel het hemelsch Hof, en met verzuchtingen den Geest Onzen Parakleet om bijstand gesmeekt hebbende, en Deze het dus ingevende; zoo is het dat Wij, ter eere der Heilige en Ondeelbare Drievuldigheid, tot siering en luister der H. Maagd en Moeder Gods, ter verheffing van het Katholiek Geloof, en ter uitbreiding der Christelijke Godsdienst op gezag van Onzen Heere Jesus Christus, der gelukzalige Apostelen Petrus en Paulus en het Onze, verklaren, uitspreken en bepalen, dat de leer welke houdt dat de allerzaligste Maagd Maria in den eersten stond van Hare Ontvangenis door eene eenige bijzondere genade en bevoorregting des Almagtigen Gods, om den wille der verdiensten van Christus Jesus den Behouder des menschdoms, van alle smet der erfschuld vrij is bewaard, door God is geopenbaard, en alzoo door alle geloovigen vast en bestendig moet geloofd worden. Alzoo, wanneer er mogten wezen, die, hetgeen God verhoede, het onderstonden anders dan door Ons bepaald is in het hart te meenen, dezen mogen weten, en zijn zij het in het vervolg indachtig, dat zij door eigen oordeel veroordeeld ten opzigte des geloofs schipbreuk geleden hebben en van de eenheid der Kerk zijn afgevallen; en bovendien, dat zij *ipso facto* zich de straffen bij het Regt bepaald op den hals halen, bijaldien zij hetgene zij in het hart meenen, met woord of schrift of op eenige andere uiterlijke wijze, zich vermeten kenbaar te maken."

Ziedaar, Eerwaardige Medearbeiders en Beminde Geloovigen, die zoo lang verbeide uitspraak; zij is de hoogste bezegeling eener immer in de Christelijke Kerk geloofde waarheid; de waardige bekrooning van de sints eeuwen geuite en herhaalde wenschen en beden, zoo van het geloovige volk als van zijne over geheel de aarde verspreide Herders; eindelijk, te midden van het zich meer en meer vertoonend ongeloof, een troost voor de ware Christenen, die, de gruwzame dwaling van de algeheele verdorvenheid der menschelijke natuur steeds afwijzende, de aloude Christelijke leerstukken van den zondenval der eerste menschen, van de erfzonde in deze nakomelingen, en van de verlossing door Jesus, den Zoon Gods van eeuwigheid en den Zoon der Maagd Maria in den tijd, standvastig gelooven en belijden.

Eene omstandigheid, voor ons van bijzondere waarde, moet hier nog worden vermeld. Bij de groote schare van Hoogwaardige Kardinalen, Patriarchen, Aartsbisschoppen en Bisschoppen, die den Paus bij het doen der voormelde uitspraak omgaf, waren ook de Nederlandsche Katholieken waardig vertegenwoordigd door den Hoogwaardigen Heer Aartsbisschop van Utrecht en den Hoogwaardigen Coadjutor van een der Nederlandsche Bisschoppen, zoodat de eerstgenoemde Prelaat zijn herderlijk schrijven, waarbij de heugelijke tijding aangekondigd werd, uit de eeuwige stad kon dagteekenen. Wij mogen het als heilspellend aanzien, dat de eerste verschijning van het herstelde Nederlandsch Episkopaat in de hoofdstad der Christenheid aan de medewerking tot zoo eene plegtige verheerlijking der Moeder Gods is gewijd geweest.

En nu overgaande tot de straks toegezegde beschouwingen, nu komen we terug op het in den aanvang van dit schrijven opgemerkte, dat, hoezeer de beide aan-

leidingen tot dezen herderlijken brief onderling verschillen, zij niettemin tot elkander in een zeker verband staan. Inderdaad het verschil is menigvuldig en groot. De opheffing der verpligting van op sommige feestdagen de H. Mis te hooren, schijnt een verlof te zijn tot vermindering van godsdienstoefening, inzonderheid van vereering der Heiligen, terwijl daarentegen de uitspraak der leer van de Onbevlekte Ontvangenis der Heilige Moeder des Heeren toeneming der vereering en aanroeping van de Koningin der Heiligen, en daarmede aanwas der Godsvereering ten gevolge moet hebben. Die opheffing is eene wijziging van het kerkelijk gebod, van de veranderde tucht; de uitspraak is integendeel de luide verkondiging der geopenbaarde waarheid, der onveranderbare leer. Maar is er verschil, er is ook verband. In beide gevallen zien wij de werking van dat hoogste Apostolisch Gezag, in zijne volheid bij den Opvolger van Petrus berustende, zoo als wij U in Ons Herderlijk schrijven voor de Vaste van het vorige jaar hebben onderwezen; in beide gevallen zien wij de toepassing van het aan Petrus gezegde: »weid mijne lammeren, weid mijne schapen" 1), want dat weiden betreft evenzeer het onfeilbaar uitspreken der waarheid, als het geleiden in de beoefening der waarheid. Van alle zijden vroegen de Bisschoppen, dat de waarheid, die zij reeds leerden, door eene plegtige uitspraak van het zigtbaar Hoofd der Kerk onder het getal der als zoodanig erkende kerkelijke leerstukken zoude geplaatst worden; en de Opvolger van Petrus, gedachtig wat Jesus Dezen bevolen had, *bevestigde zijne broeders* 2) door het geven der verlangde uitspraak. Hij voegde niets toe aan het geopenbaarde; maar eene der geopenbaarde waarheden sierde Hij voor het oog der Christenen met den glans der ontegensprekelijk Apostolische verkondiging. Hij smeedde geene nieuwe leering; maar Hij bevestigde de oude. Hij vermeerderde niet de van God aan Maria geschonkene voorregten; maar Hij handhaafde met het hoogste gezag de erkenning van een der uitstekendste voorregten, welke die Gezegende onder de vrouwen van God ontvangen heeft. Met een woord: niet de leer van de Onbevlekte Ontvangenis, maar de, naar Jesus instelling, onbedriegelijke betuiging en hoogste verzekering van de waarheid en goddelijkheid dier leer gingen van den Opperpriester uit.

En wenden Wij Onze aandacht nu weder tot de opheffing der verpligting, in dezen brief aangekondigd, dan zien Wij de opperste magt van bestuur in de Kerk de toepasselijkheid van één der kerkelijke geboden, namelijk van op de gebodene Feestdagen de heilige Mis te hooren, inkrimpen door zekere dagen van de lijst der gebodene Feestdagen uit te wisschen. Het kerkelijk Oppergezag zelf, uitgerust met de magt om te binden en te ontbinden, had die dagen onder de gebodene Feestdagen geplaatst, of, met andere woorden, had geboden die dagen als Feestdagen te vieren, en aanmerkelijk wel zoo, dat op die dagen de slafelijke arbeid verboden, en het hooren der heilige Mis geboden werd. Doch toen veranderde omstandigheden eene wijziging ten dezen noodig maakten, werd door datzelfde Oppergezag, dat door zijne wet gebonden had, eerst het verbod van slafelijken arbeid, en nu het gebod van de heilige Mis bij te wonen, ten aanzien dier dagen, ingetrokken, en alzoo ontbonden hetgeen het zelf gebonden had. Op deze wijze wordt metterdaad verkondigd de leer der Kerk, dat Christus aan de Apostelen en aan hunne Opvolgers de magt heeft gegeven om wetten te maken, en die wetten wederom te wijzigen, ja af te schaffen. Thans evenwel heeft er geene eigenlijke afschaffing van eenige algemeene kerkelijke wet plaats; dat beide geboden der H. Kerk: *alle geboden heilige dagen zult gij vieren: — dan ook de Mis hooren met goede manieren*, blijven onveranderd bestaan; slechts wordt het getal der gebodene heilige dagen verminderd. En gij moet wel weten, Beminde Geloovigen, dat deze vermindering elders in de katholieke wereld, ook in Onze onmiddelijke nabijheid, reeds sedert lang had plaats gehad, zoodat de gewezene Nederlandsche Zending — en deze nog niet eens in alle Districten — eene uitzondering maakte; uitzondering die, — mogt zij ook getuigen van den godsdienstzin der Nederlandsche Katholieken, — voor de talrijke van elders herwaarts komende Geloovigen een steen des aanstoots was, en dit langzamerhand ook voor niet weinigen onder ons geworden is. De geest der ware christelijke liefde, en het groote nut der eenvormigheid in kerkelijke handelingen om den onderlingen band der eenheid van onderscheidene deelen der Kerk zigtbaar te maken, noopten ons derhalve om dien uitzonderingstoestand te verlaten, en het is tot dat einde, dat de magtiging, van welke Wij bij dezen gebruik maken, ons van den Apostolischen Stoel verleend is. Hoe te regt, moge een voorbeeld toonen. Eene ook in Nederland doorgedrongene sekte, welke, bij haar ontstaan vooral, voorgaf de strengheid der eerste Christeneeuwen wederom in te willen voeren, heeft (om van geene andere voorbeelden uit de kerkelijke geschiedenis te gewagen) maar al te zeer het bewijs geleverd, dat gebrek aan eenvormigheid, uit kwalijk geplaatsten ijver voortkomende, soms gepaard gaat met gebrek aan eerbied voor de eenheid zelve. Deze opmerking, Beminde Geloovigen, is voor U geene beschuldiging; maar zij moet voor U eene aanwijzing zijn, om de nu uitgesprokene opheffing uit het ware oogpunt te beschouwen.

Het is er dus ver af, dat met de boven verleende opheffing eene vermindering van godsdienstoefeningen, van vereering en aanroeping der Heiligen zoude bedoeld zijn. Gelijk de leer der Kerk omtrent die vereering en aanroeping daardoor in het minst niet aangetast wordt, evenmin behooren die vereering en aanroeping zelve er door verminderd te worden. Maar terwijl het kerkelijk gezag de verpligting opheft en den uitwendigen drang der wet wegneemt, vertrouwt het dat allen, voor wie het doenbaar is, zonder verpligting vrijwillig, en uit innerlijken aandrang van de goddelijke genade en van een godvruchtig gemoed, op de bovenvermelde dagen de H. Mis zullen bijwonen. Overeenkomstig daarmede verordenen wij dan ook, dat in alle openbare kerken van ons Bisdom die dagen steeds als devotie-dagen op den voorafgaanden Zondag zullen worden aangekondigd; dat op dezelve, op het voor de Geloovigen meest geschikte uur, eene H. Dienst zal gezongen worden, terwijl daar, waar meer priesters de heilige bediening oefenen, ook de gelezene diensten, welke plagten afgekondigd te worden, voortdurend zullen worden gedaan. Wij laten verder aan den herderlijken ijver der Eerwaarde Heeren Pastoors over, nog zoodanige andere godsdienstoefeningen op die dagen te houden, als zij gepast zullen oordeelen.

Indien nu, niettegenstaande deze verordeningen, het welligt voor velen, bij het wegvallen der verpligting, niet meer doenbaar zijn zal, op die dagen de H. Mis te hooren; indien werkelijk eene vermindering van het bijwonen der godsdienstoefeningen mogt ontstaan; welnu, allen hebben gelegenheid tot vergoeding van die vermindering. Gij hebt wel opgemerkt, Beminde Geloovigen, dat onder de afgeschafte verpligtingsdagen er geen Feestdag is van de Allerheiligste Maagd, zoodat al hare Feestdagen blijven bestaan met die verpligtingen, waarmede zij tot heden bestonden. Beijvert U dan, om meer nog dan voorheen te toonen, dat gij de Moeder des Heeren als Koningin van alle Heiligen eert, en als de magtigste voorspraak bij haren Goddelijken Zoon aanroept. Laat het zamenvallen van de afschaffing sommiger verpligtingsdagen, meestal aan de vereering der HH. Apostelen gewijd, met de leerstellige uitspraak der Onbevlekte Ontvangenis, U een spoorslag zijn om, wat op die dagen aan de vereering van sommige Heiligen onttrokken wordt, door vrijkelijker vereering van Haar, die zij zelve vereeren, te vergoeden. Weest tot dat einde niet slechts getrouw, om op diegene harer Feestdagen, aan welke voor U verpligtingen gehecht zijn, die verpligtingen te vervullen; maar beschouwt ook de andere dagen door het jaar, op welke de H. Kerk in de getijden haar vereert, als bijzondere devotie dagen.

En nu ten slotte nog een woord naar aanleiding van de geloofsbepaling, den achtsten December van het verleden jaar door den Opperherder uitgesproken. Het is waar, wij vierden reeds van oudsher, en van ganscher harte, met geheel de Heilige Kerk het feest der Onbevlekte Ontvangenis; wij verwierpen ten allen tijde de dwaling, dat zij van welke God tot den verleider zeide: »Ik zal vijandschap stellen tusschen u en de vrouw, tusschen uw zaad en haar zaad, en zij zal u den kop verpletten" 3), wij verwierpen, zeg ik, de dwaling dat zij ooit onder satan's magt geweest was, dat er tusschen haar en hem ooit iets anders dan vijandschap was geweest; lettende op de bestemming, haar van eeuwigheid te beurt gevallen, om Moeder Gods te zijn, weerden wij ver van ons de gedachte, dat God, zich in Maria eene Moeder voorbereidende, haar ook maar voor een oogenblik in de erfschuld, die tot kind der gramschap en tot slaaf des duivels maakt, heeft laten deelen. Wie toch, vroegen wij met Cyrillus 4), »wie bouwde ooit voor zich een huis, en gaf het eerst aan zijnen vijand in bezit en ter bewoning?" Neen, zeiden we, het vleesch, waaruit de Zoon Gods het vleesch heeft aangenomen, is nooit onder de magt des boozen geweest. Integendeel, in Maria, Zijne Moeder, heeft de Verlosser den duivel het eerst en het volkomenst overwonnen, niet door haar van eenige smet te reinigen, maar door haar van alle smet vrij te bewaren. Voorzeker was het om den Zoon, dat de Moeder aldus bevoorregt werd; om den wille Zijner verdiensten werd zij onbevlekt onvangen; maar daarom ook was die ontvangenis de volkomenste nederlaag van Satan, en zette Maria van haar eerste ontstaan af het oude serpent den voet reeds op den kop; daarom is de Onbevlekte Ontvangenis van Maria het toppunt en het pronkstuk der verlossing, en de diepste vernedering van den vijand; immers, door die om den wille der verdiensten van den Verlosser Onbevlekte Ontvangenis kon de vijand in Maria, een menschenkind en afstammeling van den schuldigen Adam, zich nimmer iets toeëigenen. Zoo, Beminde Geloovigen, zoo spraken en juichten wij, vooral wanneer het feest der Onbevlekte Ontvangenis telken jare terugkeerde; maar dan herinnerden wij ons tevens, dat deze waarheid nog door het opperst kerkelijk gezag onder de geloofsleeringen geplaatst was. Het scheen ons, dat dit eene nog ontbrak aan Maria's luister onder hare kinderen op aarde: en wij verzuchtten mede naar den oogenblik waarop het woord des Opperherders onze harten verblijden zoude. Eindelijk is onze wensch vervuld; en nu, Mijne Geliefden, nu moeten wij onze vreugde doen blijken; nu moeten wij feest vieren, ter eere van onze Moeder, die de Moeder Gods is, en ter eere van God, die, haar Zoon willende worden, haar zoo groot gemaakt heeft. De Meimaand, door een godvruchtig gebruik der Geloovigen, meer bijzonder aan de vereering van Maria gewijd, biedt daartoe eene uitstekende gelegenheid aan. Wij verordenen dan ook, dat in alle kerken van ons Bisdom, op eenen dag dier maand, door de Eerwaarde Heeren Pastoors en Rectors, ieder voor zijne kerk vast te stellen, eene plegtige godsdienst-oefening met predikatie zal gehouden worden, ten einde daarmede de heugelijke gebeurtenis, op het feest van Maria's Onbevlekte Ontvangenis des verleden jaars voorgevallen, feestelijk te vieren. Wij moedigen de geloovigen aan, om aan deze feestviering in blijdschap des harten deel te nemen, en wij noodigen hen daarenboven uit, om het godvruchtig gebruik, dat van de Meimaand de maand van Maria gemaakt heeft, voortaan algemeen tot het hunne te maken, door in die maand dagelijks althans iets haar ter eere te doen en hare veelvermogende voorspraak in te roepen.

Gegeven te Sassenheim, den 20 April 1855.

† FRANCISCUS JACOBUS,
Bisschop van Haarlem.

1) Joann. XXI.
2) Luc. XXII, 32.
3) Genes. III, 15.
4) Hom. 6. in Conc. Ephes.

Wij zijn opmerkzaam gemaakt op een verzuim in ons Nommer van Vrijdag den 27 April ll. dat geheel buiten ons weten is begaan. Melding makende van den nieuwen Tabernakel, waarmede de kerk der HH. Apostelen Petrus en Paulus was verrijkt geworden, hebben wij alleen de namen van den ontwerper en vervaardiger van gezegd kunstvoortbrengsel opgegeven, en daarbij niet genoemd den naam van den beeldhouwer, den heer *G. J. Rohé*, wien de taak was opgedragen, de onderscheiden versierselen te vervaardigen. Wij haasten ons derhalve dit verzuim bij dezen te herstellen, wijl de heer G. J. Rohé, onze stadgenoot, niet slechts wegens kunstvolle bewerking van het aan hem toevertrouwde, maar ook wegens zijn ijver, allezins aanspraak heeft, om bij eene loffelijke vermelding met eere gedacht te worden.

Door den Engelschen konsul te Stettin is het volgende bekend gemaakt: Kapitein Watson, van Hr. Ms. schip *Imperieuse*, en oudste officier van Hr. Ms. schepen, die de voorhoede der Oostzeevloot uitmaken, berigt, dat de Russische haven van Libau den 17den April door eene voldoende magt van Hr. Ms. schepen in staat van blokkade gesteld is; en dat op 19 April alle Russische havens, ankerplaatsen en baaijen van 45° 54' N.Br. en 21° 5' L. tot 58° 25' B. en 21° 59' L., de havens van Libau, Sackenbaum, Windau en de ingang van de golf van Riga met name daaronder begrepen, evenzeer door eene voldoende magt van Hr. Ms. schepen in staat van blokkade gesteld zijn, en dat alle maatregelen, welke door het volkenregt en de verdragen tusschen H. M. en hare bondgenooten aan den eenen en de neutrale mogendheden aan den anderen kant gewettigd zijn, tegen alle schepen zullen worden genomen, die eene poging mogten doen om deze blokkade te verbreken.

CREDIET-VEREENIGING. — *Maandelijksche balans, opgemaakt* 31 *Maart* 1855. 439 leden, vertegenwoordigende een maatschappelijk kapitaal van ƒ2,422,280.

Credit.		
In portefeuille	ƒ344,220.48	
Diverse debiteuren . . .	» 41,822.19½	
Cassa	» 3,410.14	
		ƒ 389,452.81½
Debet.		
Gedane stortingen. . .	ƒ 242,228.—	
Diverse crediteuren . .	» 137,538.97	
Balans	» 9,685.84½	
		» 389,452.81½
In disconte genomen . .	ƒ510.368.20	
» » gegeven . .	» 471,870.—	

De fung. Voorzitter van Commissarissen,
J. HEEMSKERK Az.

De Directie,
BüCHLER.
L. KEYZER.

Heden heeft, ingevolge art. 12 van het reglement de koninklijke akademie van wetenschappen eene vereenigde vergadering der beide afdeelingen met gesloten deuren gehouden, waarin o. a. zijn behandeld de tauxing der uitgaven voor het volgende jaar en de regeling van algemeene huishoudelijke belangen.

Er is onder anderen ingekomen een brief van den heer Groen van Prinsterer, waarbij deze verklaart zijne

benoeming tot lid der afdeeling taalkunde, enz., niet aan te nemen.

Een snuffelaar heeft gevonden, dat de initialen van den Keizer en de Keizerin der Franschen, der Koningin van Engeland en van haren gemaal, den naam vertoonen der rivier, aan welke de hoofdstad van Rusland is gelegen, namelijk: *Neva.* (*H.*)

'sGRAVENHAGE, 28 April. Men verzekert, dat de antwoorden der Regering ten aanzien van het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal, eerstdaags aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zullen worden toegezonden en dat er eenige wijzigingen in dat ontwerp zullen worden voorgesteld.

Het voorloopig verslag nopens het ontwerp van wet wegens het Lager en Middelbaar Onderwijs, wordt in gereedheid gebragt en zal in Mei aanstaande spoedig na de hervatting van de werkzaamheden der Tweede Kamer, worden gedrukt en rondgedeeld.

— De minister van Oorlog zal op Donderdag, den 31 Mei 1855, in het openbaar aan den minst inschrijvende de leverantie aanbesteden van bloedzuigers, ten dienste van de militaire geneesinrigtingen, van 1 Junij 1855 tot en met den 31 Junij des volgenden jaars, waarvan er gedurende dien tijd, waarschijnlijk ten meeste 70,000 en ten minste 40,000 stuks, zal worden vereischt.

— Met primo Mei zullen er weder drie kantoren van den rijks-telegraaf geopend worden, en zullen er zoo men verneemt, dit jaar, tot verdere uitbreiding, nog zes kantoren gevestigd worden.

HELDER, 27 April. De rampspoedige tijd dien onze visscherlieden op deze kust gedurende den winter en tot dus verre doorbragten, zoodat zij letterlijk niets verdienden, is gelukkig in hun voordeel gekeerd. Bij het gunstige wederkeeren zijn zij bijna iederen dag met eene aanzienlijke vangst, vooral van schol en schelvis, uit zee in deze haven terug, of gaan door naar Amsterdam. Het is waarlijk een fraai gezigt, in den vroegen morgen die visschersvloot, dikwijls uit honderd en meer zeilen bestaande, met een frissche koelte in zee te zien steken en des avonds terug te zien keeren. De visscherlieden bedingen zich goede prijzen voor hunne waar, want bij de duurte van het vleesch, vindt de visch hier en elders goeden aftrek.

DRUTEN, 23 April. Eene vereeniging van dames in het distrikt Maas en Waal, onder voorzitting van de Hooggeboren Vrouwe A. gravinne van Rechteren, te Appeltern, heeft zich tot doel gesteld, door het houden eener verloting van handwerken en andere voorwerpen, bij te dragen tot verzachting van het lot der slagtoffers van de jongste doorbraken en overstroomingen in dat distrikt.

Hare pogingen, hiertoe aangewend, vinden aanvankelijk veel ondersteuning en zij mag zich vooral verheugen met de ontvangst van keurige geschenken voor die verloting, bekomen van H. M. de Koningin en van HH. KK. HH. de prinsessen Frederik en Hendrik der Nederlanden.

Z. M. de Koning en Z. K. H. Prins Frederik hebben die pogingen mede krachtdadig willen bevorderen, door deel te nemen in de loterij voor een aanzienlijk getal loten.

Op het te kennen gegeven verlangen van vele zijden, is de verloting, die in Mei aanstaande zou plaats hebben, verdaagd tot in de maand Julij daaraanvolgende, zoodat tot den *eersten der laatstgenoemde maand* de gelegenheid blijft opengesteld voor de inzending van bijdragen voor de verloting.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

LONDEN, 30 April. Lord John Russell is van zijne reis alhier teruggekomen. Men gelooft, dat in de parlements-zitting van heden avond opheldering nopens de Weener conferentien zullen worden gegeven.

PARIJS, 30 April. De dader van den aanslag op 's Keizers leven schijnt van Italiaansche afkomst en 30 of 36 jaren oud te zijn; hij droeg een vollen baard, en was gekleed met nieuwe kleederen; de hoed en de paletot zijn van Engelschen oorsprong; hij was gewapend met drie pistolen, waarvan twee met een loop en een met twee loopen; met deze laatste heeft hij op een afstand van 5 à 6 schreden op den Keizer geschoten. Hij werd onmiddellijk door twee met kielen gekleede mannen aangehouden, en na eenige worsteling, waarbij hij ligt gewond werd, naar de conciergerie gebragt. De minister van binnenl. zaken woonde het verhoor bij. Den ganschen dag stroomde eene aanzienlijke menigte naar de plaats, waar de misdaad is gepleegd. Des avonds woonde de Keizer de voorstelling bij in den schouwburg der Opera-Comique. De menigte heeft, zoodra het gerucht van den aanslag was bekend geworden, den Keizer met de grootste geestdrift begroet.

De Keizer heeft de prinsen, de ministers, de gezanten der vreemde mogendheden, enz. ontvangen, die hem kwamen geluk wenschen met het ontkomen van het gevaar, dat hem had bedreigd.

De generaal Canrobert meldt uit Sebastopol van 26 April, dat er tot dien dag niets belangrijks was voorgevallen.

ANDERE DÉPÊCHE.

De *Moniteur* meldt, dat het korps diplomatiek, aan welks hoofd zich de Apostolische Nuntius bevond, den Keizer heeft geluk gewenscht met zijne redding. De Aartsbisschop van Parijs heeft een *Te Deum* in alle parochiën uitgeschreven. Overigens weigert de Keizer alle publieke manifestatiën.

De Senaat heeft zijne zittingen gesloten. Op de felicitatien van dat staats-ligchaam, heeft de Keizer geantwoord: »Ik koester geene vrees voor moordaanslagen. Er zijn wezens, die de werktuigen zijn van de besluiten der Voorzienigheid, Tot zoolang ik mijne zending hier op aarde niet zal hebben vervuld, loop ik geen gevaar.

De dagbladen verzekeren, dat de moordenaar Liverani volgens anderen Laverini heet, hij verklaart, dat hij zich te Rome tijdens het beleg bevond en dat hij toen gezworen had, het hoofd der regering, die de expeditie had bevolen, te zullen dooden.

BRUSSEL, 30 April. De heer Drouin de Lhuys is gisteren alhier aangekomen en zal heden naar Parijs vertrekken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 April. Het groote nieuws van den dag is een aanslag op het leven des Keizers. Gisteren omstreeks vijf uren heeft een welgekleed man op den Keizer, terwijl hij door de Champs-Elysées reed, een pistoolschot gelost, dat gelukkig niet trof. Volgens de geruchten zou de misdadiger twee schoten hebben gelost.

De Keizer was vergezeld van twee zijner aides de camp, te weten Ney en Valabrègue; men was genaderd tot de hoogte der barrière de l'Etoile, toen een man, die er voor het uiterlijke goed uitzag, den Keizer tot op weinige schreden naderde en een pistool tegen hem loste. De Keizer heeft rustig zijn weg vervolgd om de Keizerin te gemoet te gaan, die in het bosch van Boulogne wandelde.

De moordenaar is terstond gevat en in de handen der justitie overgeleverd.

Het is noodeloos den indruk te beschrijven welken dit voorval heeft te weeg gebragt. Een aanslag op het leven van een souverein is altijd eene ernstige gebeurtenis, doch in de tegenwoordige omstandigheden, waarin Europa verkeert, is hij een zeer ernstig verschijnsel. Keizer Napoleon is de man, die het demokratische beginsel met vaste hand in bedwang houdt, en welligt de eenige vorst, die de orde in Europa tegen over de woeste eischen der in allerlei vormen zich vertoonende revolutie weet te handhaven.

— Het reeds per telegraaf medegedeelde berigt dat het Turijnsche ministerie den Koning zijn ontslag heeft aangeboden, en dat het door Z. M. is aangenomen, wordt bevestigd. De generaal Durando, minister van Oorlog, moet met de zamenstelling van een nieuw ministerie belast zijn. De welgezinden koesteren de hoop, dat het den generaal moge gelukken eerlijke lieden te vinden, die het welzijn des lands, en niet dat van hun-zelven trachten te bevorderen.

— Omtrent den staat van zaken op de Krim wordt in berigten uit Baktschisariai van den 7 April gemeld, dat Prins Gortschakoff den 5 de liniën der bondgenooten voor Sebastopol nauwkeurig heeft verkend en zich heeft overtuigd, dat zij over belangrijke strijdkrachten kunnen beschikken, en er aan denken om in de vallei van Inkerman vasten voet te bekomen, zoodat men eerlang eene herhaling van den slag van Inkerman meende te kunnen te gemoet zien. Op bepaald bevel van dien generaal moeten al de versterkingstroepen, naar de Krim bestemd, den 27 aldaar zijn aangekomen. Het hoofdkwartier der Russen voor Eupatoria bevindt zich in Sack. Vermits de hospitalen der Russen in Sebastopol, Baktschisaraï en Simferopol reeds vol zijn, en men bij de aanstaande zomerhitte en te verwachte gevechten nog meer behoefte aan plaats zal hebben, zijn 7- à 8000 niet al te zwaar gewonde of zieke Russische soldaten in de woningen van verscheidene kolonisten in de Krim onder dak gebragt, in welke zij, zoo men zich vleit, spoedig zullen herstellen.

— Men zal zich herinneren, dat eenigen tijd geleden gemeld werd, dat de Heer Nugent, vice-prefect, en zoo men zegt ex-gérant van een légitimistisch dagblad, voor de correctionele policie der Seine gebragt is, wegens het uitdeelen van kaartjes, waarop beleedigende woorden voor den Keizer en de Keizerin vermeld stonden. Heden is de Heer Nugent te dier zake veroordeeld tot twee jaren gevangenisstraf.

ENGELAND.

LONDEN, 26 April. De president en vice-president van het handelsbureau, de jury, de lord-mayor en aldermen der hoofdstad, de lord-mayor van Dublin, de lord-provoost van Edimburg, de president en vice-president der Oost Indische Compagnie, alsmede de presidenten van verscheidene wetenschappelijke instellingen, zijn uitgenoodigd om de opening der algemeene tentoonstelling te Parijs te komen bijwonen.

— De *Presse* zegt, dat de reis des Keizers naar de Krim opgegeven is, en dat de vredes-onderhandelingen voortduren.

Ook de *Morning Herald* verzekert, dat het vertrek des keizers uitgesteld is. Gisteren is het besluit daartoe genomen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 29 April. Aangaande de Weener konferentie schrijft de *Ost. Corresp.*: »Lord John Russell heeft gisteren (23 April) de terugreis naar Londen aanvaard, en de heer Drouyn de Lhuys, de Fransche minister van Buitenlandsche Zaken, zal morgen insgelijks Weenen verlaten om voorloopig naar Parijs terug te keeren. Zonder het ernstige van den staat van zaken te miskennen, mag men de gegronde verwachting koesteren, dat het werk des vredes veeleer bevorderd zal worden, zoo door de mondelinge berigten van de ministers der beide groote Westersche mogendheden over den loop dien de onderhandelingen tot hier toe genomen hebben, als door den invloed des Britschen ministers van kolonien op het kabinet van Koningin Victoria, en door het vertrouwen hetwelk Z. M. Keizer Napoleon in den uitstekenden staatsman stelt, die persoonlijk aan de werkzaamheden der conferentie heeft deel genomen. De conferentie is in geenen deele gesloten: zij zal integendeel hare handelingen onafgebroken voortzetten.”

BERLIJN, 29 April. Dr. Vogel uit Leipzig, de vader van den geleerde reiziger van dien naam, schrijft aan A. v. Humbolt, dat hij een brief heeft ontvangen van zijn zoon, meldende, dat hij zich den 1 Dec. ll. met Dr. Barth in de kleine Lungo-stad Bundi, op 120 mijlen ten Westen van Kuka heeft vereenigd, dat beiden gezond, vol moed en opgeruimdheid waren. De brief is gedagteekend 7 Dec. en met potlood geschreven, om aan eenen doortrekkenden koerier naar Godamar medegegeven te kunnen worden. Barth en Vogel zouden nog eenigen tijd te Muka vertoeven. Later wilde Barth zich Murzak en Tripoli begeven, terwijl Dr. Vogel, alvorens naar Europa terug te keeren, met aanbevelingen van den Sultan van Sokatu nog Yakoba en Adamawa zal bezoeken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 30 April.

GETROUWD (26 April): F. Knobel met M J. Keuchenius.

BEVALLEN (26 April): A. J. Janke, geb. Ruizenaar, Z. - W. C. Dinger, geb. Straub, Z. - S. M. Raman, geb. Stants, D. - J. W. Coops, geb. Vahlkamp, D

OVERLEDEN (22 April): M. C. Sobels, geb. Clemens, 44 j. (24 April): D. A. Fock, 4 j. — (25 April): A. de Lange, wed. J. Aarinksen, 75 j. - A. H. Schotte Ruhenbeek, wed. S. Doesburg - L. van Tol, 43 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 April.

De VOORRAAD VAN JAVA KOFFIJ, op Ontvang-Cedullen, in de Nederlandsche Havens, bestaat op heden in 50,210 balsn; alzoo in deze maand afgeleverd op Ceelen 29,145 balen; afgeleverd uit de laatste Veilingen 142,836 balen.

ANTWERPEN, 28 April. *Koffij.* De markt is zeer vast gebleven met doorgaanden omzet, vooral in St. Domingo.

Rijst. Gepelde Aracan blijft zeer gevraagd, waarvoor men *f* 10⅝ bij partij besteed heeft.

Granen. In Tarwe en Rogge met levendigen omzet tot eenige prijsverhooging.

LONDEN, 27 April. *Suiker. Ruwe.* In de vreemde soorten zijn de prijzen onveranderd gebleven. — Eene lading Havana N° 12½ is voor 21 s. 9 d. afgegeven. Hollandsche Crushed met meerder handel, tot vaste prijzen.

Koffij. Ofschoon de regten verhoogd zijn, blijven de prijzen staande. Van Native Ceylon zijn 1000 balen tot 47 s. 6 d. à 48 s. verkocht. — *Thee* onveranderd. — *Rijst.* Hierin is in de laatste dagen zeer veel omgegaan; zeilende Aracan 11 s 6 d. à 11 s. 9 d.

Talk Door spekulatie is Petersburger tot 56 s. 9 d. à 57 s. opgedreven: de markt sloot op 56 s. 3 d. à 56 s. 6 d.

Boter. Zonder prijsverandering goed gevraagd. Puike Vriessche 100 à 102 s.; Hollandsche 80 à 84 s.

Kaas weinig gevraagd, uitgezonderd puike Goudsche tot 50 à 54 s.; Edammer 52 à 58 s.; Kanter 29 s..

Granen. Tarwe willig en sedert Maandag 3 à 4 s. hooger. Haver 1 s. hooger. Garst onveranderd.

Veemarkt. In alle soorten met geregelden aftrek tot iets vastere prijzen.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 28 April. Fransche 4½ pc. 93.20; 3 pc. 68.60; 3 pc. Spanje 31½; id. 1 pc. 18; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 84.

LONDEN, 28 April. Consols 88⅞, 3 pc. Spanje buitenl. 36¼; 1 pc. dito 17¾; Comité-Bewijzen 4⅞; Passive 3⅞; 5 pc. Rusl. 98; 4½ pc. dito 88½; 4 pc. Holl. 91; 2½ pc. id. 62½; 5 pc. Sardinië 85½. Brazilië 100; 4½ pc. Peru 68; Gren. uitg. —; id. werk. —; 3 pc. Mexiko 20⅝; 4 pc. Portugal 42½; Turkije —; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 28 April. Met. 5 pc. 80¼; id. 4½ pc. 70½; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 12.24, Amst. ——; Parijs 147¼, Goud —; Zilver —; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 28 April. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; 5 pc. 97p; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 17½; Parijs 78⅝; Amst. —; Weenen —; Petersburg —.

HAMBURG, 28 April. Spanje 3 pc. 29; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 28 April. 5 pc. Met. 61 7/8; 1 pc. Spanje binnenl. 17 15/16; id. 3 pc. 30 3/4; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Weenen —; Parijs —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

HELVOET, 28 April. Surie, Almonde, Batavia.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			28 APRIL 4½ u. gebl.	30 APRIL 4 u. gebl.		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	pCt.	61 15/16	61 7/8	à	61 7/8
Dito Dito	3	"	73 7/8	73 3/4	"	
Dito Dito	4	"	90 1/2	90 3/8	"	
O. I. Leening 1844	4	"			"	
Amortisatie	3½	"		89	"	
Handel-Maatschappij	4½	"	126		"	
Aand. Arnh. Spoorweg	4½	"			"	
Dito Hollandsche dito					"	
Obligatiën	4½	"			"	
Maatschappij van Weld.	4	"			"	
Aand. Ned. Bank.		"			"	
België, Certifikaten	4½	"			"	
Dito	2½	"			"	
Dito *Rothschild*	2½	"			"	
Frankrijk, Obligatiën	3	"			"	
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	"	18	17 15/16	"	17 7/8
Nieuwe	3	"			"	
Binnenlandsche	3	"	31	30 3/4	"	30 7/8
Cert. Coup. Sp. Com.			5	4 3/4	"	4 13/16
Amortisable Schuld					"	
Portugal, te Londen	3	"	37 3/16	37 1/2	"	37 3/16
Dito Uitgestelde					"	
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	"	100 1/4	100 1/4	"	
Dito A°. 1828—1829	5	"	100		"	
Negot. 1831 en 1833	5	"			"	
Nieuwe Engelsche	4½	"			"	
Negot. 1840	4	"			"	
Dito *Stieglitz*	4	"			"	
Dito Nieuwe	4	"			"	
Certifikaten te Hamburg	5	"			"	
Inschr. op 't Grootboek	6	"			"	
Dito Certifikaten	6	"			"	
Polen, Obligatiën	4	"	69 1/4		"	
Aandeelen 1835				142 1/2	"	
Oostenrijk, Metalliek	5	"	60 5/16	59 1/2	"	59 15/16
Dito 1847	2½	"	31	30 1/2	"	30 7/8
Dito 1851 en 1852	2½	"	31	30 3/4	"	30 7/8
Dito Nieuwe	5	"	72 1/4	72 1/2	"	72 3/4
Dito 1854	5	"	72 3/4	72 1/2	"	72 3/4
Weener Bank	5	"	69		"	
Dito	4	"			"	
Aand. met Loting fl. 250		*f*			"	
Nieuwe dito 1854					"	
Pruissen	4½	"			"	
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		"			"	
Dito Orig.					"	
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	"			"	
Sardinië, te Londen	5	"			"	
Denemarken, dito	3	"			"	
Louisiana, te Londen	5	"			"	
Brazilië	5	"	97 1/2		"	
Dito 1843	5	"			"	
Mexiko, te Londen £ 100	3	"		19 3/4	"	
Dito Onbepaalde		"		19 3/4	"	
Peru	4½	"			"	
Grenada, dito à £ 100	2½	"			"	
Dito Uitgestelde			6 9/16	6 1/2	"	
Ecuador					"	
Venezuela, te Londen	4	"			"	
Dito Uitgestelde	1¼	"			"	
Grieken, Bl. à £ 100	5	"				

Nat. Met. 64, 1/8, 64; Stieglitz 5 pCt. 81 1/8, 1/4.

Onze fondsenmarkt verkeerde heden in eene zeer flaauwe stemming, door verkooporders, welke in meest alle fondsen plaats hadden op de reeds bekende buitenlandsche ongunstige berigten.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56 1/16	Livorno	2/m	*f* 39 1/4
"	zigt	" 56 11/16	Napels	"	" 85 1/4
Bordeaux	2/m.	" 55 7/8	Petersburg	"	" 1.76
"	zigt	" 56	Weenen	6 w.	" 27 1/2
Madrid	3/m.	" 243	Augsburg	"	" 35 1/2
Cadix	"	" 243	Frankfort	"	" 100 1/8
Seville	"	" 240	Hamburg	2/m.	" 35 1/4
Bilbao	"	" 241	"	zigt	" 35 7/16
Lissabon	"	" 41 1/2	Londen	2/m.	" 11,80
Porto	"	" 41 1/2	"	zigt	" 11,90
Genua	2/m.	" 46 1/4	Rotterdam		" 1/8

Advertentiën.

Veertigjarige Echtvereeniging

VAN

JOANNES DEKKER

EN

SOPHIA BORGMAN.

NIEUWENDAM, 30 April 1855. (389)

(890) Heden verloste zeer voorspoedig van een welgeschapen *DOCHTER* ANNA ELISABETH LUKAS, geliefde Echtgenoot van

ALKMAAR, 27 April 1855. L. IJPMA.

(881) **Doctor ROMBOUTS is verhuisd** naar de Heerengracht bij de Oude Leliestraat, RR 292.

(891) De **Advocaat Mr. W. MULDER is verhuisd** van de Leidschegracht naar de Keizersgracht, tusschen de Utrechtschestraat en Amstel, Y 134.

Genootschap Rembrandt.

Met toestemming van Z. M. den Koning zal de ondergeteekende Commissie in bovengenoemd genootschap, eene **Loterij van Schilderijen** en andere **Kunstvoortbrengselen** den 18 Mei e. k. doen plaats vinden, ten bate van de hulpbehoevenden door den *Watersnood*, waaraan bereids Z. M. de Koning en Z. K. H. Prins Frederik, H. Exc. de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën en de voornaamste ingezetenen hebben deel genomen. Vele uitstekende kunstenaars, wier namen later vermeld zullen worden, gaven eenige voortbrengselen van hun talent. Kunstenaars, die wenschen hiertoe bij te dragen, worden zoo spoedig mogelijk hier van kennis te geven.

De Commissie voornoemd,
J. VAN KONINGSVELD, *Voorzitter.*
N. Z. Achterburgwal, L 643.
A. ORGELIST, *Secretaris.*
O. Z. Voorburgwal, M 244.
J. EDUARD TÉTAR VAN ELVEN, *Penningmeester.*
Spinhuissteeg, B 194.
JANSEN MARTINUS, Singel 373.
A. J. ROOSEBOOM, Erwtemarkt, IJ 59.
(886) L. T. J. HASSELS, Blaauwburgwal.

PARIJSCHE MAGAZIJN.

Dépôt te *Amsterdam*, 391 Oude Leliestraat. — **A. Perrin en Cie** — **Fabriek** te *Parijs*, 225 Rue St. Denis.

Voor Roomsche Kerken. Groot assortiment van [illegible] zeboomen, Camelias, Dalias, witte Leliën, enz. Worden ook gemaakt **Bogen van Bloemen** en bladen van de kleinste tot de grootste soorten. Verder Franjes voor Strooisters en Jongejufvrouwen, die de eerste Communie doen, Kransen voor *Moedergodsbeelden*, Slingers voor Waskaarsen, Guirlandes, Immortelles, enz. enz.

Bloemen voor op en onder de **Hoeden**, voor **Mutsen**, en om te **Kappen**, Jumelles, Jardinières, Guirlandes, Bruidkapsels, Veeren, Panaches, Marabouts.

Bloemen en gemaakte Bouquetten voor **Vazen**, en Manden, enz.

Assortiment van al wat noodig is om Bloemen te maken, Bladen, Papier, Stoffen, Groenmos, enz.

Alle deze artikelen tegen de **Parijsche prijzen** van de minste tot de fijnste soorten, met het groot voordeel voor winkeliers, dat, wij op aanvraag een sorteering Bloemen buiten de stad zenden om er uit te kiezen. (752)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is voor Nederland de Inteekening geopend, op het onderstaande belangrijk werk, getiteld:

THESAURUS
RESOLUTIONUM S. CONGREGATIONIS
CONCILII,

DIRIGÉE ET ANNOTÉE par M. L'ABBÉ D. BOUIX,

Docteur en Théologie et en Droit canonique,

APPROUVÉE ET ENCOURAGÉE PAR SA GRANDEUR MONSEIGNEUR PARISIS.

Évêque d'Arras, de Boulogne et de Saint-Omer.

Een uitvoerige Prospectus is bij hem en bij alle Boekhandelaren gratis verkrijgbaar of te ontbieden. Ziehier een klein uittreksel uit den Prospectus, om eenigzins met de grootte, prijs en aard van dit werk bekend te worden.

.... On peut dire que le *Thesaurus* est un ouvrage indispensable pour quiconque veut acquérir une connaissance un peu sérieuse du droit ecclésiastique.

Mais cette collection si précieuse, qui peut aujourd'hui se la procurer? Qui peut consacrer à l'acquisition d'un seul ouvrage la somme excessive de sept cents francs?

Aujourd'hui qu'on reprend partout avec zèle l'étude du droit ecclésiastique, nous avons cru que ce serait rendre au Clergé un service important en reproduisant un ouvrage si nécessaire. Voici le mode adopté pour l'exécution de cette entreprise:

Les cent huit volumes in-4° de l'édition romaine ne formeront que vingt-six volumes de notre édition, d'environ 600 pages chacun. Le volume sera grand in-4°, à deux colonnes.

M. l'abbé Bouix mettra en tête du premier volume une dissertation sur la Sacrée Congrégation du Concile, sur la valeur de ses décisions, et sur les collections, tant manuscrites qu'imprimées, qui en ont été faites. Il y aura dans le cours de l'ouvrage des notes du même auteur. Outre la table particulière de chaque volume, un tome à part contiendra la table générale de toute la collection.

Le prix de chaque volume pour les souscripteurs est fixé à 6 florins P. B. Mais nous prévenons que ce prix sera notablement augmenté pour ceux qui n'auront pas encouragé l'entreprise par la souscription. La nature de l'ouvrage ne permettant pas d'espérer l'écoulement d'un très-grand nombre d'exemplaires, les acquéreurs qui n'auront pas voulu souscrire ne seront pas étonnés d'avoir à se rapprocher du prix courant de l'ancienne édition.

Les souscripteurs payeront chaque volume après réception.

L'impression commencera le 1er avril 1855 et la souscription sera close le 1er mai 1855.

Finale Uitverkoop

(door Kwitering van Zaken)

VAN

LAKENS,

CASIMIREN, BROEKSTOFFEN, DUFFELS,

BENEVENS

WOLLEN EN ZIJDEN MANUFACTUREN

VAN

J. W. A. PANIS,

te 's Bosch.

NB. Door ziekelijke omstandigheden wordt deze zaak, welke sedert 1818 met succes is gedreven, **te Koop** of **ter Overneming** aangeboden.

Het HUIS mede **te koop** of **te huur.** (877)

(878) Gebrs. VERHOEVEN, Boekh. te 's Bosch, hebben verzonden:

CASUS CONSCIENTIÆ

de mandato olim Emin. Card. Prosperi Lambertini de inde Sanctissimi D. N. Papæ BENEDICTI XIV, propositi ac resoluti,

Tomus Quintus et Ultimus.

Met dit 5e deel is dit belangrijke werk kompleet.
De prijs der 5 deelen in-12° is . . . . . *f* 3.60

Bij bovengenoemden en hunne korrespondenten zijn mede nog te bekomen de volgende werken van Benedictus XIV, allen in hetzelfde formaat:

Bullarium. Cum appendicibus, 13 volum . . . *f* 8.50
De Synodo dioecesana libri tredecim, 4 fort. volum . . . . . *f* 4.00
Institutiones Ecclesiasticæ, 4 vol. . . *f* 3.00

Voor 1° Mei zal verkrijgbaar zijn:

VERZAMELING VAN SERMOONEN
voor elken dag der maand Mei.

Over de voorregten van de Allerheiligste Maagd Maria en namelijk over hare Onbevlekte Ontvangenis, ten gebruike der HH. Geestelijken, 1 Boekdeel in-8°.

En tevens voorhanden:

Kleine Sermoonen, of eenvoudige en gemeenzame uitlegging van de geloofsbelijdenis, het Gebed des Heeren, de Engelsche Groetenis, de geboden van God en de Kerk, de Sakramenten en de Hoofdzonden, door H. G. THOMAS, Deken en Pastoor te Luik. In-8° . . *f* 1.50
Zes Leerreden bij de plegtigheid der *Eerste H. Communie* der kinderen, uitgesproken door A. J. BINTERIM, Doctor der Theologie en K. Pastoor. In-8° . *f* 0.50
Historie van Jezus Christus, naar de gelijktijdige teksten, uit het Fransch vertaald door een Hoogleeraar van de Katholieke Universiteit van Leuven. In-12 . . . . . *f* 1.00
Algemeen Reglement voor de Besturen der parochiale en andere katholieke instellingen van liefdadigheid in het Aartsbisdom van Utrecht. In-8. *f* 0.10
Gebeden en Onderrigtingen voor de landlieden ter afwending van heerschende vee-ziekten . . *f* 0.10
Sermons de Beauvais, Évêque de Senez. Edition augmentée d'une notice biographique sur l'auteur, 4 vol. in-12 . . . . . *f* 1.50
Instructions pastorales sur les Épitres de tous les dimanches et fêtes de l'année, par M. BAQUIN, curé de Colombier, 2 vol. in-12 . . . *f* 1.25
Conférences et discours inédits, par M. D. FRAYSSINOUS, Évêque d'Hermopolis, vol. in-8 . . . *f* 0.80
De la Réforme et du Catholicisme; aux hommes de bonne foi. Par l'Abbé POLGE, vol. in-12 (450 pag.) . . . . . *f* 0.30
Démonstration philosophique du Catholicisme, à aux qui tiennent à la vérité, à leur patrie; par l'Abbé POLGE. In-12 . . . . *f* 0.95

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.